

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, adresa pro doručování: detašované pracoviště Ostrava, Zelená 3158/34a, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 70,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 25. 9. 2003, č. j. 6003-3347/2003-Kr, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava – město ze dne 21. 7. 2003, č. j. 6002/19679/4580/P 328/2001/319/OŘ/03/1270. OSSZ Ostrava – město napadeným rozhodnutím zamítla návrh žalobkyně na povolení obnovy řízení ve věci nároku na nemocenské při pracovní neschopnosti vzniklé dne 27. 1. 1998. V této věci rozhodla OSSZ Ostrava – město pravomocným rozhodnutím ze dne 12. 2. 2001, č. j. 6002/19679/4580/P 328/2001/319, že žalobkyni nenáleží nemocenské při pracovní neschopnosti vzniklé dne 27. 1. 1998. Proti předmětnému rozhodnutí žalované podala žalobkyně dne 1. 11. 2003 žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě a domáhala se zrušení tohoto rozhodnutí.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 8. 12. 2003, č. j. 58 Ca 66/2003 – 29, řízení přerušil. V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že u Okresního soudu v Ostravě pod sp. zn. 42P a Nc 457/2002 a ONC 1767/2002 probíhá řízení o zbavení způsobilosti žalobkyně k právním úkonům. Krajský soud konstatoval, že podle ustanovení § 48 odst. 2 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen „s. ř. s.“), předseda senátu usnesením přeruší řízení, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé. Jelikož bylo zjištěno, že u Okresního soudu v Ostravě probíhalo řízení o zbavení způsobilosti žalobkyně k právním úkonům, a soud měl za to, že výsledek tohoto řízení může mít vliv na rozhodování o věci samé, krajský soud podle ustanovení § 48 odst. 2 písm. e) s. ř. s. řízení přerušil. V poučení předmětného usnesení soud uvedl, že proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 12. 2003, č. j. 58 Ca 66/2003 – 29, o přerušení řízení, si žalobkyně osobně vyzvedla dne 9. 3. 2004.

Proti tomuto usnesení o přerušení řízení podala žalobkyně dne 24. 3. 2004 odvolání, ve kterém především namítala, že rozhodnutí v řízení o zbavení způsobilosti žalobkyně k právním úkonům nemůže nikterak změnit rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ve věci samé. Přerušení řízení označila žalobkyně za plně nedůvodné a navrhovala, aby bylo usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 12. 2003, č. j. 58 Ca 66/2003 – 29, zrušeno a věc byla tomuto soudu vrácena k pokračování v řízení a rozhodnutí ve věci samé.

Dne 17. 8. 2004 byl spis Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 58 Ca 66/2003, převeden do rejstříku Cad téhož soudu pod sp. zn. 17 Cad 51/2004.

Zjevná chyba v psaní v předmětném usnesení o přerušení řízení, která spočívala v uvedení ustanovení § 48 odst. 1 písm. e) s. ř. s. namísto ustanovení § 48 odst. 2 písm. e) s. ř. s., byla na žádost žalobkyně opravena usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 72, s odůvodněním, že opravu bylo nezbytné provést usnesením, když žalobkyně odmítla předložit své vyhotovení opravovaného usnesení o přerušení řízení s tím, že jde o její majetek.

Na základě výzvy krajského soudu stěžovatelka ve svém vyjádření ze dne 3. 9. 2004 uvedla, že svým podáním ze dne 24. 3. 2004 označeným jako „odvolání“ měla na mysli podání kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 12. 2003, č. j. 58 Ca 66/2003 – 29 (nyní 17 Cad 51/2004 – 29). Současně poukázala na vadné poučení, že proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky. Stěžovatelka proto nevěděla, jakého opravného prostředku má využít a v jaké lhůtě jej má podat. S ohledem na tuto skutečnost požádala stěžovatelka o prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti, bude-li mít krajský soud za to, že kasační stížnost byla podána po lhůtě.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 9. 9. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 46, rozhodl, že se návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti zamítá. V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. nelze zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti prominout, proto návrh žalobkyně zamítl. Poukázal přitom na skutečnost, že usnesení soudu ze dne 8. 12. 2003, č. j. 17 Cad 51/2004 – 29, o přerušení řízení, obsahuje správné poučení o tom, že proti tomuto usnesení nejsou přípustné opravné prostředky.

Dne 7. 10. 2004 podala žalobkyně kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 46, kterým byl zamítnut její návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti proti usnesení tamního soudu o přerušení řízení. Současně žalobkyně požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti ze dne 7. 10. 2004.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 70, rozhodl, že se žalobkyni neustanovuje zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení tamního soudu ze dne 9. 9. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 46. V odůvodnění

tohoto usnesení soud uvedl, že žalobkyně prokázala, že splňuje podmínky ustanovení § 138 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), pokud jde o majetkové poměry. Avšak v daném případě jde o zřejmě bezúspěšné uplatňování práva, neboť ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. výslovně uvádí, že zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Proti tomuto usnesení o neustanovení zástupce podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, v níž namítala, že krajský soud neposoudil řádně dané skutečnosti. Napadené rozhodnutí označila za nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., dále uvedla kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatelka navrhovala, aby soud napadené usnesení krajského soudu o neustanovení zástupce zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Předmětem přezkumné soudní činnosti je v posouzené věci kasační stížnost podaná proti usnesení ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 70, jímž nebyl žalobkyni ustanoven zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti podané žalobkyní proti usnesení, již byla zamítnuta žádost žalobkyně o prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti proti usnesení o přerušení řízení.

Pro celkovou orientaci Nejvyšší správní soud uvádí, že v této věci byly současně krajským soudem předloženy 4 spisy, a to pod sp. zn. 4 Ads 77/2004 kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu ze dne 8. 12. 2003, č. j. 58 Ca 66/2003 – 29, jímž bylo řízení o žalobě přerušeno, pod sp. zn. 4 Ads 2/2005 kasační stížnost proti usnesení, jímž byl zamítnut návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti proti usnesení ze dne 8. 12. 2003, pod sp. zn. 4 Ads 3/2005 kasační stížnost proti usnesení ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 72, jímž byla provedena oprava usnesení ze dne 8. 12. 2003, a pod sp. zn. 4 Ads 4/2005 kasační stížnost proti usnesení ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 70, jímž byl zamítnut návrh na ustanovení zástupce, což je nyní posuzovaná věc.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda je splněna podmínka povinného zastoupení advokátem ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Nepřihlížel přitom k usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 12. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 82, které nebylo doručeno žádnému z účastníků řízení.

V souladu s konstantní judikaturou Nejvyšší správní soud konstatuje, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 – 41, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 486/2005).

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že věcnému projednání kasační stížnosti stěžovatelky ze dne 2. 12. 2004 nebrání žádná překážka.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení však Nejvyšší správní soud v napadeném usnesení Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. (ve znění účinném do 12. 10. 2005 odst. 7) může předseda senátu navrhovateli (zde stěžovatelce), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho práv.

V projednávané věci se krajský soud před vydáním napadeného usnesení zabýval splněním obou zákonných podmínek, když uvedl, že stěžovatelka splňuje podmínky ustanovení § 138 o. s. ř., pokud jde o majetkové poměry. Konstatoval však, že v daném případě jde o zřejmě bezúspěšné uplatňování práva, neboť ustanovení § 106 odst. 2 poslední věta s. ř. s. výslovně uvádí, že zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s krajským soudem stran aplikace ustanovení občanského soudního řádu, neboť soudní řád správní obsahuje vlastní úpravu rozhodování o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., resp. v ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. Aplikace ustanovení občanského soudního řádu proto nebyla na místě. Toto pochybení však podle názoru Nejvyššího správního soudu nemá vliv na správnost závěrů, které v posuzované otázce učinil krajský soud.

Krajský soud v napadeném rozhodnutí vycházel z ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s., které stanoví, že zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Toto ustanovení našlo svůj odraz i v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2003, č. j. 4 Azs 10/2003 – 34, resp. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 9/2003 – 37, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 68/2004). Této judikatuře je společné, že zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Je-li kasační stížnost podána opožděně, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

V ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. nejsou uvedeny žádné výjimky, kdy by prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti bylo přípustné. Zmeškání lhůty proto nelze prominout ani v případě vadného poučení, které podle tvrzení stěžovatelky způsobilo, že kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 12. 2003, č. j. 17 Cad 51/2004 – 29, o přerušení řízení, byla stěžovatelkou podána po uplynutí zákonné lhůty 14 dnů od doručení rozhodnutí. Nejvyšší správní soud navíc toto poučení shledal správným, neboť podle jeho konstantní judikatury je usnesení o přerušení řízení rozhodnutím dočasné povahy, proti kterému ve smyslu ustanovení § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. není kasační stížnost přípustná.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost stěžovatelky podaná proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 46, kterým byl zamítnut návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti, zjevně nemůže být úspěšná, když zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Nejsou tedy splněny předpoklady pro osvobození stěžovatelky od soudních poplatků podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s., a proto nemůže být stěžovatelce ustanoven zástupce podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. S ohledem na výše uvedené je navíc zřejmé, že ustanovení advokáta není třeba k ochraně práv stěžovatelky. Navíc nutno konstatovat, že Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 29. 6. 2006, sp. zn. 4 Ads 77/2004, odmítl kasační stížnost stěžovatelky podanou proti usnesení o přerušení řízení jako nepřípustnou, takže základní předměty přezkumu, zpětně vzešly i ostatní kasační stížnosti, nemůže být Nejvyšším správním soudem projednán pro nepřípustnost.

Krajský soud v Ostravě tak podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval správně, když napadeným usnesením ze dne 5. 11. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 70, neustanovil stěžovatelce zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2004, č. j. 17 Cad 51/2004 – 46.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů nepovažoval kasační stížnost za důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady nevznikly a stěžovatelka v řízení nebyla úspěšná, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu

